

Devrimci Sınıf Mücadeleci Anarşizm

Anarşist Ekonomi Tartışmaları (2)

Wayne Price

20.05.2016

İçindekiler

Devrimci Sınıf-Mücadeleci Anarşizm	4
İdeal Vizyon	4
Anarşist Yöntem	5
Devrimci Strateji	6
Platformculuk:	6
Devrimci Güçler	6
Especifismo:	7
Anarşist Devrimci Örgütlenme	7
Krize Verdiğimiz Yanıt	8

Meydan Gazetesi'nin "Anarşist Ekonomi Tartışmaları" bölümünde farklı coğrafyalardan anarşist birey, kolektif ve örgütlerin ekonomi tartışmalarına yer vereceğimizi, bir önceki sayımızın aynı bölümünde belirtmiştik. Geçtiğimiz sayıda Michael Albert'in katılımcı ekonomiyi anlattığı "Parecon ve Hareketin İnşası" yazısını yayınlamıştık. Albert'in Parecon modeline karşı Wayne Price'ın Devrimci Sınıf-Mücadeleci Anarşizm modelini savunduğu yazısına bu sayımızda yer veriyoruz.

Bölümde yayınladığımız herhangi bir yazıyı bir diğerinden üstün tutmayı tartışmanın kendisini yanıtlamaya çalışacağımız, düşünceler ve eleştirilerden verimli sonuçlar çıkaracağımız bir yöntem benimsemişimizi tekrar belirterek Wayne Price'ın ilk kez çevrilmiş bu yazısı ile devam ediyoruz.

Wayne Price:

Wayne Price 40 yıldan fazladır devrimci örgütlenmenin ve kuram geliştirmenin içindedir. Engelli öğretmeni ve okul psikoloğu olarak çalıştı. Psikoloji doktorası yaptı. Yıllarca savaş karşıtı eylemlerde ve eğitimciler sendikasının mücadelesinde faaliyet gösterdi. "Devletin Ortadan Kaldırılması: Anarşist and Marksist Perspektifler" ve "Anarşizm ve Sosyalizm: Reform mu, Devrim mi?" adlarında iki kitap yazdı.

Devrimci Sınıf-Mücadeleci Anarşizm

Aşağıdaki yazı, devrimci sınıf-mücadeleci anarşizm hakkındaki kendi yorumumdur. Bu yazı, Katılımcı Ekonomi'yi savunan Michael Albert ile birlikte internet üzerinde yaptığımız tartışma/araştırma için temel olmak üzere yazılmıştır. Kimsenin resmi sözcüsü olmasam da, bu yorumun örgütümün, yani Kuzeydoğu Anarşist-Komünist Federasyonunun (NEFAC) görüşleri ile geniş ölçüde tutarlı olduğuna inanıyorum. Bu yorum ayrıca www.anarkismo.net sitesinde vurguladığım enternasyonal eğilimim; örgütlenmecî anarşist-komünizmin tarihsel eğilimi (Platformculuk ve especifismo) ve devlet-karşıtı Marksizm ile örtüşüyor. Düşüncelerimin daha geniş ifadesini şu kitapta bulabilirsiniz: *Devletin Ortadan Kaldırılması: Anarşist and Marksist Perspektifler* (2007; Bloomington IN: AuthorHouse) Kaba hatlarıyla, kendi anladığım şekilde anarşizmin ne olduğunu ve ona ulaşmak için gerekli stratejileri çizeceğim.

İdeal Vizyon

Anarşizm demek, otorite, hiyerarşi ve baskının tüm biçimlerinin sonu demektir. Kapitalizm, beyaz egemenliği, erkek egemenliği, homofobi, emperyalizm, militarizm, doğanın tahribatı, vb. ye karşı çıkar. Anarşizm, demokrasi, özgürlük ve öz-yönetimin toplumun tümünde uygulandığı en uç biçimdir. Devrimler her seferinde halk meclisleri, yerel toplantılar, işyeri komiteleri, vb. oluşturdu. Taban meclisleri, ilgili konseylere seçilmiş kişiler gönderdiler ama meclisler istediklerinde bu kişileri anında geri çağırabiliyor ve kontrol edebiliyordu. Bu merkezî meclisler insanların yüz yüze konuşma ihtiyacını ifade ediyordu. Tıpkı insanlığın varoluşundan beri en çok yaşadığı biçim olan ufak "kabile" ve köy yaşamında olduğu gibi. Bunlar, antik Atina kentindeki doğrudan demokrasi meclisi Eklesia'da, New England'ın şehir konseyinde, 1871 Paris Komünü'nde, Rus Devriminin ilk sovyetlerinde, 1956 Macaristan işçi konseylerinde, Arjantin'deki yataylaştırılmış mahalle toplantılarında, işyeri işgallerinde ve diğer birçok devrimci durumda görülürler.

Anarşizm, kapitalist ekonominin pazarları ve merkezîyetçi, sınıflı planlaması yerine sınıfsız sosyalizmi kuracaktır. Üretim, özelleşmiş ve rekabetçi değil, kolektif ve kooperatif olacaktır. Üretim kar için değil, ihtiyaç için olacaktır. Demokratik tabandan-planlama ile koordine edilecektir. "Ekonomi", üreticilerin kooperatifleri, tüketicilerin kooperatifleri ve kolektif komünlerin bir federasyonu olarak düşünülebilir. İşyerleri ve mahalli örgütler, kendi meclislerini yönetip merkezî federalizm ile koordine edilirler. Bölgeler ve hatta mahalleler, kendi ihtiyaçlarının mümkün olduğu kadar çoğunu yerel seviyede üretirler ama tümüyle kendine-yeterlik imkânsızdır ve istenmez. Merkezîleşme, yüz-yüze demokrasiyi sağlar, ekolojik dengeye yararlı olur ve tabandan-yukarı, demokratik, ekonomik planlamayı kolaylaştırır.

NEFAC:

2000'de ABD'nin kuzeydoğu bölgesinde kurulan platformist anarşist komünist örgüt. Bu bölgede ve Kanada'nın Quebec ve Güney Ontario bölgelerindeki iki dilli (İngilizce-Fransızca) üyelerin federasyonu olarak kuruldu. Örgüt 2008'de bölündü ve Quebecli üyeler "Özgürlükçü Komünist Birlik (UCL)"i kurdu. 2011'de adını "Ortak Mücadele" olarak değiştirdi. Örgüt, uluslararası platformist internet sitesi olan Anarkismo üyesidir.

Devrimden sonra işçilerin yapacağı ilk işlerden biri, kapitalizmden miras kalan teknolojiyi dönüştürmeye başlamaktır. Ekolojik olarak sürdürülebilir bir toplum yaratmak için teknoloji yenilenecektir. Teknoloji ve genel olarak üretim, emir-veren ve emir-alan ya da kafa işi ve

akıl işi ayrımını kaldıracak şekilde yeniden düzenlenecektir. Yeni bir devlet kapitalisti sınıfın ya da yönetici sınıfının yaratılmasını önlemek için bu zorunludur.

Devlet ortadan kaldırılacaktır. Burada “devlet” derken, uzmanlaşmış, bürokratikleşmiş, topluma yabancılaşmış, toplumun geri kalanının üzerinde duran bir kurumdan bahsediyoruz. Onun yerine bir meclisler ve konseyler birliği gelecektir. Herkes yönetime katıldığı için belirli bir yönetici olmaz. Uzman polis ve ordu katmanları yerine silahlı halk ve hala ihtiyaç kaldıysa sivil konseylerin yönetimindeki bir halk ordusu gelir.

Anarşist Yöntem

Şimdilik mümkün olan sadece genel prensipleri çizmek ve gelecek nesillerin bunları nasıl uygulayabileceğini kestirmektir. Varsayabileceğimiz şeylerden biri, **devrim**-sonrası toplumun esnek, yerel, çoğulcu ve hepsinin ötesinde deneysel olacaktır. (Errico Malatesta ve Paul Goodman’ın “anarşist yöntem” olarak adlandırdığı şey) Dünya, hatta Kuzey Amerika bölgelerinin bile tarih, coğrafya ve kültür açısından belirgin farkları vardır. Bu yüzden, kapitalist sömürü yeniden canlanmadığı sürece çoğulcu deneysellik beklenmelidir. Kapitalizm sonrası toplumun nasıl işleyeceği konusunda kimse bütün cevapları bilmiyor.

Farklı bölgeler, farklı demokratik ekonomik planlamaları deneyebilirler, örneğin Parecon ya da Pat Devine’in düşünceleri, ya da Takis Fotopoulos’un “Kapsayıcı Demokrasi”si gibi. Dahası bir bölge hemen, insanların ihtiyaçlarının sağlandığı ve sadece toplumsal güdülerle çalıştığı tam komünizmi denemek isteyebilir. Başka bir bölge çalışanların emeğinin (diyelim makbuz ile) ödendiği teşvikler konusunda ısrar edebilir. Bununla birlikte toplumun komünist parçaları (ücretsiz sağlık hizmeti, asgari yemek, giyim ve barınak) olabilir ya da olmayabilir. Bazı bölgeler (Marks’ın yaklaşımına benzer şekilde) bu parçaları zamanla ya da nesiller boyunca genişletip tam komünizme varmayı seçebilirler.

Bazı bölgeler toplumu işçi konseylerinin federasyonu üzerinden koordine etmeyi denerken, diğerleri halk meclislerinin federasyonunu deneyebilirler. Demokratik federalizm sınırları içinde, bazı bölgeler göreceli olarak daha merkezîyetçi, diğerleri daha merkezîsiz olabilir. Anlaşmazlıkları çözmek için ya da insanları (varsa) anti sosyal kişilerden korumak için değişik yerel yöntemler denenebilir. Bölgeler başarısızlıkları reddedip, başarıları kopyalayarak birbirlerinden öğrenecektir.

Pratikte mümkün ve yararlı olduğu kadar çok merkezîleşme olurken, ticaret ve diğer pratik konularla ilgilenmek için kıtasal ve uluslararası federasyonlar da gerekecektir. Örneğin, emperyalist devletler olduğu sürece özgür toplumlar, silahlı milislerin karşılıklı koordinasyonu ile kendilerini korumaya hazır olmalıydılar.

Cinsiyet, ırk, cinsel yönelim, köken gibi sınıfsal olmayan sorunlar da aynı “anarşist yöntemle”, yani merkezîleştirme, öz-örgütlenme ve deneyle çözülecektir. Kadınlar erkeklere ekonomik ya da başka şekilde, çocuk bakımı için bile bağımlı olmayacaklar, çünkü bu iş toplumun sorumluluğunda olacaktır. Kadınlar, erkek egemenliği ile mücadele edip tüm potansiyellerini geliştirmek için, kendi başlarına ya da erkeklerle birlikte örgütlenmekte özgür olacaklardır. İnsanlar romantik ve cinsel ilişkileri nasıl kuracaklar? Cinsel ve diğer kimliklerini nasıl oluşturacaklar? Toplum çocukları nasıl yetiştirecek? Böyle şeyler öngörülemez, sadece ilgili kişiler tarafından geliştirilirler. Beyaz olmayanlar da çeşitli birliklerde kendileri ya da beyazlarla birlikte örgütlenebilecekler. Irkçılıktan yarar sağlayan bir kapitalist sistem olmayacak ama bu ırkçılığın tamamen yok olacağı anlamına gelmiyor. Beyaz olmayanlar örgütlenip kendi hakları için mücadele edebilecekler. Ayrılmaya ya da birlikte hareket etmeye, ya da öz-örgütlenme ve deney yoluyla ırklar arasında tercih ettikleri herhangi bir ilişkiye karar verebilirler.

Devrimci Strateji

Devrimci anarşizmin amaçları ve araçları tutarlıdır. Öz-örgütlenme ve otonomiye dayalı toplumu oluşturmak için öz-örgütlenme ve otonomi üzerine kurulan bir hareketi destekler. Reform için, halkın yaşam şartlarının iyileştirilmesi için yapılan mücadeleleri destekler: Sendikaların kurulması, daha yüksek ücret, daha düşük çalışma saatleri, kadınlar ve beyaz olmayanlar için ayrımcılık karşıtı yasalar, evrensel sağlık hizmeti, süren emperyalist savaşların sona ermesi, sosyal hakların devlete ve faşistlere karşı savunulması, ekolojinin savunulması, vb. Bu talepleri destekliyoruz çünkü bunlar adaletli, çünkü insanların ne için mücadele edeceklerini seçmeye hakları var ve çünkü insanları otoriteye karşı harekete geçiren her şeyi destekliyoruz. Mümkün olan her yerde bu mücadeleyi, başka sorunlar ile ilişkilendirerek, onları tüm kapitalist sınıftan ve devletten talepler olarak genelleyerek ve harekete geçirecek en militan yöntemleri önererek genişletmeliyiz. Fakat işçilere her zaman gerçeği söylemeliyiz: Bu sistem istikrarlı şekilde iyi yaşam şartları ya da demokratik hakları sunamaz. Bilakis şu anda bu standartlara saldırıyor, çünkü sistemin temel ekonomik krizi yüzünden böyle yapmak zorunda. Uyarıda bulunmalıyız: Yöneticiler, işçi sınıfının ve ezilenlerin zamanla örgütlenip toplumda söz sahibi olmalarına izin vermeyecekler. Bir noktada sertçe üzerimize gelecekler. Gerekli gördüklerinde seçimleri ve sosyal hakları kaldırıp, orduyu, polisi ve faşist çeteleri harekete geçirip, ırkçı ve cinsiyetçi histeriyi kamçılıyıp totaliter yapıyı kuracaklar. Yapabilirlerse tabi.

İşçilerin ordunun safları karşısında zafer kazanıp devleti parçalayarak, kapitalizm ve baskının her tür-lüsünü sökülüp atarak ve halk meclislerinin bir federasyonunu kurarak bunun önüne geçmesi gerekecek— yani iktidarı alması (ama “devlet iktidarı” değil, yeni devlet yaratmak değil) Diğer bir deyişle, **devrim** yapacak. Bugün devrim ve karşıdevrim çarpışmasından uzaktayız ama yine de uzun vadede yol gösteren strateji bu olmalıdır. Şimdi bile reformları kazanmanın en iyi yolu insanların militanca, kendine yeterli ve yönetici sınıfa tehdit oluşturacak şekilde, yani devrimciliğe yakın davranmasıdır.

Ve şimdi bile devrimcilerin genel grevleri destekleyerek işçileri hazırlaması ve işçilerin grev kırıcılara, yetkisiz zor kullananlara, kanun dışı polis müdahalelerine karşı kendilerini korumaya hazır olması gerekir. Halkı çevredeki faşist saldırılara karşı koymak için örgütlemeliyiz. “Silah kontrolü” yasalarına karşı çıkmalıyız.

Platformculuk:

Adını, 1926’da yayımlanan “Anarşistlerin Genel Birliği Örgütsel Platformu”ndan alan platformculuk, işçi sınıfı ve köylü hareketlerini etkileyebilecek, sıkı bir örgütlenmeyi savunur. Dört ana prensibi vardır: İdeolojik birlik, taktik birlik, kolektif sorumluluk ve federalizm.

Devrimci Güçler

Devrimi kim yapacak? Tabii ki halk adına devrimi sürükleyip devletin iktidarını eline almayı uman bir öncü elit parti değil, ya da iktidara seçimle gelmeyi planlayan elit bir parti değil. Halkın büyük çoğunluğu yapacak, ezilen ve sömürülenlerin tümü. Kadınların, queerlerin, beyaz olmayanların, engellilerin ezilmeleri vb. dâhil ezilmenin her biçimi birbiriyle örtüşür, iç içe geçmiştir ve bu şekilde ezilmeler karşılıklı olarak birbirlerinin devamını sağlarlar. Şimdi bile mücadele eden, ayaklanacak olan ve devrimi yapacak olanlar bunlardır.

Sınıf mücadeleciler anarşistler halkın çoğunluğu olan işçi sınıfının merkezi rolünü görüyor, mavi yakalı, beyaz yakalı ve “pembe yakalı”*, diğer tüm ezilen gruplar ve bu sınıfın ücretsiz üyeleri (yani işsizler, işçi çocukları ve ev işçileri) dâhil. İşçiler ahlaki olarak diğerlerinden (örneğin duyma engellilerden) daha

çok ezilmiyorlar. Fakat stratejik olarak, işçilerin devasa bir potansiyel gücü var. Üretim araçları, ulaşım, iletişim ve sosyal servisleri elinde tutan bu sınıf, toplumsal hayatı durdurabilir. Ve yeni, daha iyi temeller ile tekrar başlatabilir.

Devrimcilerin en çok bulunduğu yerler hem ezilen, hem sömürülen kesimlerdir. Siyah işçiler, kadın işçiler (ya da siyah kadın işçiler), ve böyle diğer gruplar işçilerin en çok ezilenleridir. Onları çürüten ayrıcalıkları, “zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şeyleri” yoktur. Azınlık da olsalar, böyle gruplar genellikle mücadelenin ön saflarında yer alırlar. Ayaklandıklarında tüm toplum sarsılır ve tüm sorunlar açık hale gelir.

Espeçifismo:

FARJ ve benzer Güney Amerikalı anarşist örgütlerin benimsediği espeçifismo, platformculuğa çok benzer. Errico Malatesta'nın anarşist örgüt düşüncesine dayanır. Otonom, toplumcu sosyal hareketlere katılmayı ve bunları yaratmayı içerir.

Anarşist Devrimci Örgütlenme

Anarşistler birçok devrimde önemli rol oynasalar da başarısızlığa uğradıkları deneyimler oldu. Bu başarısız deneyimlerin bir nedeni de anarşist devrimci azınlığın ayrı bir politik örgütünün olmamasıdır. Demokratik bir federasyon tutarlı bir analiz ve program geliştirebilir, üyelerin eylemlerini koordine edebilir ve yayınları ile düşüncelerini yayabilir. Bu federasyon bütün anarşistleri değil, sadece programını kabul edenleri kapsayacaktır. Bir “parti” olmayacaktır çünkü devlet yönetme amacı yoktur. Bu yaklaşıma platformculuk ya da espeçifismo deniyor.

Bu anarşist örgüt daha geniş kitle örgütlerinde, örneğin sendikalar, mahalli gruplar ve ezilen grupların birliklerinde çalışacaktır. Bunların patronlara değil, kendilerine güvenmeleri için mücadele edecektir ve her zaman taban demokrasisi ve militanlığı destekleyecektir. Elitist örgütlere karşı savaşıacaktır. Fakat diğer gruplarla her fırsatta dayanışma gösterecektir çünkü hiçbir örgüt tek başına en iyi fikirlere ve en iyi militanlara sahip değildir. Fırsatçıların yaptığı gibi kendini daha geniş popüler örgütler içinde eritmeyecektir ya da sekterlerin yaptığı gibi kendine kapanıp mükemmel teoriyi aramayacaktır. Bunun yerine en radikal katman ile şimdilik daha muhafazakâr olan çoğunluk arasındaki herkesin birbirinden öğrendiği sürekli diyalogun parçası olacaktır.

Devrimci örgütlenme, işçi sınıfının ve ezilenlerin öz-örgütlenmesinin karşısında değildir. Bilakis öz-örgütlenmelerin bütünleyici bir parçasıdır. Bütün ezilenler ışığı görüp bir anda toplumcu anarşist olmayacaklar. Gerçekte insanlar politik farkındalığa seviye seviye ulaşırlar. Muhafazakâr dönemlerde birer ikişer gelirler. Radikalleştiren dönemlerde kümeler halinde radikal olurlar. Bunlar diğer insanları kazanmak için birleşirler. Büyük çoğunluk sadece devrimin hemen öncesinde demokratik bir ayaklanmaya hazırdır (ki bu da devrimci dönemi tanımlar).

Krize Verdiğimiz Yanıt

Bir kriz dönemindeyiz. II. Dünya Savaşı sonrası yükseliş 60'larda sona erdiğinden beri ekonomi inişli çıkışlı da olsa genel bir iniş yönünde ilerliyor. Bizim sendikaları ufalmış, endüstrisi azalan ekonomimizde işçilerin gelirleri hızla düşüyor. Ekonomi kötüleşirken büyük işletmeler karlarını artırmak için işçilerin yaşam standartlarını düşürmeye, yoksulların sosyal hizmetlerini kesmeye ve zenginlerden alınan vergileri azaltmaya çalıştılar. Bir yandan insanlar küresel ekolojik felaket tehdidinin ve (nükleer silahların yaygınlaşması dahil) uluslararası savaşların kötülüklerinin farkına vardılar. Resmi politika aşırı sağa kaydı. Cumhuriyetçiler aşırı gericilerin eline geçerken demokratlar onların sadece biraz solunda kaldı.

İşçiler ve ezilenler artık bıktılar. (Kapitalistler için) bir patlama “tehlikesi” var. Böylece ABD'nin en uzak görüşlü kapitalistleri bir kez daha, daha önce birçok kereler yaptıkları gibi, memnuniyetsizliği daha güvenli yönere yönlendirmek için (ılımlı) ilerici demokrat bir aday hazırladılar. Demokrat Parti, 19.yy'ın halkçıları, 30'ların sendikaları, 60'ların sosyal hak ve savaş karşıtı hareketleri için bir ölüm tuzağı işlevi görmüştü. Şimdi ise karizmatik siyah politikacı liderliğinde, alçak George W. Bush'un beceriksizliklerinden ve felaketlerinden kurtulmaya çalışanların desteğini alıyor. Barak Obama seçilirse, çalışan nüfusa dayatılacak olan tasarruf tedbirlerine ve ABD'nin emperyalist savaşlarının yeniden düzenlenmesine önderlik edecek. Irak vurgusunu azaltıp Afganistan işgalini artıracak. Kaybederse bu yenilgi, takipçilerinin cesaretini kırmak için kullanılacak.

Bu bağlamda, devrimci azınlığın akıntıya karşı gitmesi, demokratlara karşı çıkması, bu parti ve adayları hakkında gerçeği söylemesi zorlaşıyor. Ezilenlerin birliklerinin ve topluluklarının Demokrat Parti'den ayrılması gerektiğini ve seçimciliğin edilgenliğinden kurtulmaları gerektiğini saygıyla anlatmalıyız. Bunun yerine bağımsız kitle hareketlerini desteklemeliyiz: gösteriler, sivil itaatsizlik, grev ve özellikle genel grev. Çoğu sendika ve ezilen yanlısı aktivist, liberal ya da reform sosyalisti, kapitalizmi destekliyorlar ya da en azından devrime inanmıyorlar. Bu yüzden onların kapitalist bir partiyi desteklemeleri anlaşılabilir. Kendilerine devrimci, sosyalist ya da anarşist diyenler için durum farklı. Onların daha iyi bilmesi gerekir. Çoğunluğun bugünkü liberal anlayışına teslim olmaksızın, halk hem cumhuriyetçilerden, hem de demokratlardan bıktığı zaman radikalleşecek olan kitleler için hazırlanmalıyız.

Radikaller, bir ideal vizyon ve bir bilimsel analiz-strateji arasında çoğu zaman yapılan ayrımı reddetmelidir. İkisi de birlikte gereklidir. İnsanlık ekonomik çöküş, faşizm, savaşlar ve nükleer savaş ya da çevresel felaket ile yok olma tehditleri ile karşı karşıya. Toplumcu anarşist bir devrim sadece iyi olacak bir şey değildir. İnsanlığın hayatta kalması için gereklidir.

**pembe yakalı (işçi): Tipik olarak hizmet sektöründe, bakıcılık, resepsiyon gibi geleneksel olarak kadınların çalıştığı işleri yapanlar.*

Anarşist Kütüphane

Wayne Price
Devrimci Sınıf Mücadeleci Anarşizm
Anarşist Ekonomi Tartışmaları (2)
20.05.2016

Çeviri: Özgür Oktay - Bu yazı Meydan Gazetesi'nin 10. sayısında yayımlanmıştır.

tr.anarchistlibraries.net